

NGHIÊN CỨU ĐÁNH GIÁ TÀI NGUYÊN NƯỚC LƯU VỰC SÔNG MÃ DƯỚI CÁC KỊCH BẢN BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU TRONG TƯƠNG LAI

Nguyễn Thị Mùi¹, Lê Thị Thương²

TÓM TẮT

Nước là tài nguyên thiên nhiên đặc biệt quan trọng đối với phát triển kinh tế xã hội và bảo vệ môi trường lưu vực. Trong những năm gần đây, cùng với sự phát triển kinh tế, xã hội nhanh chóng và tác động của biến đổi khí hậu đã tạo nên những áp lực căng thẳng trong sử dụng tài nguyên nước, vì vậy cần thiết phải đánh giá tiềm năng và sử dụng hợp lý nguồn nước. Trên quan điểm đó nghiên cứu sử dụng mô hình WEAP (Water Evaluation and Planning System - Hệ thống Đánh giá và Quy hoạch nguồn nước) tính toán cân bằng nước lưu vực sông Mã theo hai kịch bản: (i). Kịch bản hiện trạng năm 2015; (ii) Kịch bản phát triển kinh tế xã hội đến năm 2030 có xét đến biến đổi khí hậu. Kết quả nghiên cứu cho thấy tình trạng thiếu nước đã xảy ra trên bốn vùng đồng bằng và ven biển sông Mã với lượng nước thiếu không chỉ tăng về lượng mà còn kéo dài về thời gian theo các kịch bản.

Từ khóa: Tài nguyên nước, cân bằng nước, sông Mã, mô hình WEAP.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Nghiên cứu đánh giá tài nguyên nước (TNN) lưu vực sông là cần thiết nhằm phục vụ cho việc phát triển kinh tế xã hội (KTXH) trên lưu vực. Hiện đã có nhiều nghiên cứu trên thế giới và Việt Nam tiến hành tính toán cân bằng nước để đánh giá TNN, có thể kể tới các nghiên cứu sau:

Trên thế giới đã nghiên cứu về cân bằng nước sông Dương Tử và Hoàng Hà. Qua nghiên cứu cho thấy có tới 81% nguồn nước thuộc sông Hoàng Hà và các sông phía nam. Đây là cơ sở để quyết định dự án chuyển nước Nam - Bắc của Trung Quốc [5]; Nghiên cứu về cân bằng nước chia thô sông Colorado [6] cho thấy lượng nước sử dụng cho nông nghiệp là chính, lớn hơn lượng nước trung bình của hệ